

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ
« 26 » 03 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора
з науково-педагогічної роботи

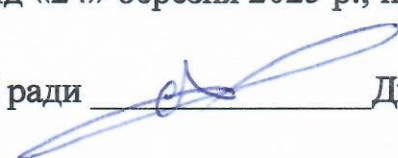
Наталія ГУК
« 25 » 03 2025 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра
на основі освітнього ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю С6 Географія та регіональні студії (Освітня програма – Географія
та регіональні студії)

Розглянуто на засіданні вченої ради
історичного факультету
від «24» березня 2025 р.; протокол № 11

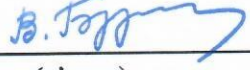
Голова вченої ради Дмитро АРХІРЕЙСЬКИЙ

Дніпро-2025

Укладачі програми :

1. Безуглий В., зав. каф. географії, доц.;
2. Суматохіна І., доц. кафедри географії;
3. Лисичарова Г., доц. кафедри географії;
4. Сизенко О., старш.викл. кафедри географії.

Програма ухвалена на засіданні кафедри географії
від «11» березня 2025 р., протокол № 11

Завідувач кафедри (Віталій БЕЗУГЛИЙ)
(підпис) (ім'я та прізвище)

та на засіданні науково-методичної ради історичного факультету від
«21» березня 2025 р., протокол № 4.

Голова (Альберт ВЕНГЕР)
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Фаховий іспит (ФІ) передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Результати ФІ зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра.

Програма фахового іспиту для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю С6 Географія та регіональні студії (Освітня програма – «Географія та регіональні студії») містить питання з циклу дисциплін професійної підготовки бакалавра:

1. Фізична географія України
2. Фізична географія материків та океанів
3. Регіональна економічна та соціальна географія
4. Географія населення та розселення
5. Картографія

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ОЦІНЮЄТЬСЯ ВСТУПНИК

1. Навчальна дисципліна № 1 «Фізична географія України»

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Фізична географія України». Географічне положення України.

Тема 2. Структурно-геологічна будова.

Тема 3. Паливні корисні копалини.

Тема 4. Рудні корисні копалини.

Тема 5. Рельєф і геоморфологічне районування.

Тема 6. Кліматичні умови і ресурси.

Тема 7. Чорне та Азовське моря.

Тема 8. Внутрішні води і їх ресурси.

Тема 9. Ґрунтовий покрив.

Тема 10. Рослинний покрив і тваринний світ.

Тема 1. Ландшафти і фізико-географічне районування.

Тема 2. Регіональні рівнинні ландшафтні структури.

Тема 3. Регіональні гірські ландшафтні структури.

Тема 4. Природоохоронні території. Геоекологічна ситуація.

2. Навчальна дисципліна № 2 «Фізична географія материків та океанів»

Тема 1. Предмет, завдання та зміст ФГМО.

Тема 2. Комплексна фізико-географічна характеристика Тихого океану.

Тема 3. Комплексна фізико-географічна характеристика Атлантичного океану.

Тема 4. Комплексна фізико-географічна характеристика Індійського океану.

Тема 5. Комплексна фізико-географічна характеристика Північного Льодовитого океану.

Тема 6. Комплексна фізико-географічна характеристика Південного океану.

Тема 7. Комплексна фізико-географічна характеристика Африки.

Тема 8. Комплексна фізико-географічна характеристика Південної Америки.

- Тема 9. Комплексна фізико-географічна характеристика Австралії.
Тема 10. Комплексна фізико-географічна характеристика Антарктиди.
Тема 11. Комплексна фізико-географічна характеристика Північної Америки.
Тема 12. Комплексна фізико-географічна характеристика Євразії.

3. Навчальна дисципліна № 3 «Регіональна економічна та соціальна географія»

- Тема 1. Політична карта світу: сутність основних понять. Основні етапи та періоди формування політичної карти світу та тенденції змін на ній.
Тема 2. Типологія та класифікація країн світу.
Тема 3. Основні блоки та спілки країн світу.
Тема 4. Економічна та соціальна характеристика регіонів Європи. Загальна характеристика Європи. Регіональні особливості Європи: Північна Європа. Південна Європа. Західна Європа. Східна Європа.
Тема 5. Економічна та соціальна характеристика регіонів Азії. Загальна характеристика Азії. Регіональні особливості Азії: Східна Азія. Південна Азія. Західна Азія. Південно-Східна Азія. Центральна Азія.
Тема 6. Загальна характеристика Америки. Регіональні особливості Північної Америки. Регіональні особливості Центральної Америки. Регіональні особливості Карибської Америки. Регіональні особливості Південної Америки.
Тема 7. Економічна та соціальна характеристика регіонів Африки. Загальна характеристика Африки. Регіональні особливості Африки: Північна Африка. Південна Африка. Західна Африка. Східна Африка. Центральна Африка.
Тема 8. Економічна та соціальна характеристика регіонів Австралії та Океанії.

4. Навчальна дисципліна № 4 «Географія населення та розселення»

- Тема 1. Предмет, методи і завдання географії населення.
Тема 2. Чисельність і відтворення населення.
Тема 3. Міграції населення та їх географія.
Тема 4. Расовий та етнічний склад населення.
Тема 5. Трудові ресурси та їх використання.
Тема 6. Розміщення населення світу.
Тема 7. Системи розселення та їх географічні форми.
Тема 8. Урбанізація як соціально-економічний процес.
Тема 9. Сільське розселення.

5. Навчальна дисципліна № 5 «Картографія»

- Тема 1. Картографія як галузь науки, техніки, виробництва. Географічні карти, атласи, глобуси.
Тема 2. Математична основа карт.
Тема 3. Зміст карти, його елементи.
Тема 4. Виготовлення картографічних творів.
Тема 5. Штрихове і кольорове оформлення карт.
Тема 6. Основи комп'ютерного картографування.
Тема 7. Аналіз і оцінка якості карт.
Тема 8. Способи роботи з картами.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До навчальної дисципліни № 1 «Фізична географія України»

1. Байцар А. Фізична географія України. Навчально-методичний посібник. Львів. Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. - 354 с.
2. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України: Підручник. – Електронний ресурс. pdf (95,7 МБ). – 2018. – Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/Marynych_Oleksandr/Fizychna_heohrafiia_Ukrainy/
3. Національний атлас України. / Ін-т географії НАН України. Державна служба геодезії, картографії та кадастру. Гол.ред. Л.Г.Руденко. – М.-би різні. – К.: ДНВП «Картографія», 2010. – 440 с.
4. Нетробчук І. М. Фізична географія України. Конспект лекцій / уклад. І. М. Нетробчук. Луцьк: Вежа–Друк, 2021. - 100 с.
5. Корнус, А.О. Фізична географія України (загальні закономірності природи) [Текст] : Навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2022. – 128 с.
6. Суматохіна І.М. Методичні вказівки до виконання практичних і самостійних робіт з курсу «Фізична географія України». – Дніпро: Друкарня «Будинок друку», 2017. – 40 с.

До навчальної дисципліни № 2 «Фізична географія материків та океанів»

1. Атлас вчителя. – К.: ДНВП «Картографія», 2010. – 328 с.
2. Вішнікіна Л. П., Федій О. А. Фізична географія материків та океанів. Ч. 1: навч.-метод. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Полтава, 2019. - 200 с.
3. Географія материків і океанів: курс лекцій / уклад. О. Д. Лаврик. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – 154 с.
4. Костів Л.Я. Фізична географія материків і океанів. Африка: нав.-методичний посібник. Львів, 2017. – 184 с.
5. Міхелі С.В. Фізична географія Євразії : навчальний посібник / С.В. Міхелі. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – 286 с.
6. Міхелі С.В. Фізична географія Північної Америки: навч. посібник. Київ: Перун, 2019. - 284 с
7. Фізична географія материків та океанів: підручник : у 2 т. Т. 1. Азія / П. Г. Шищенко, О. В. Аріон, В. В. Удовиченко, Ю. А. Олішевська ; МОН України, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Київ : ВПЦ "Київський університет", 2009. - 643 с.
8. Фізична географія материків та океанів : підручник : у 2 т. Т. 2. Європа / П. Г. Шищенко, В. В. Удовиченко, Ю. А. Олішевська, О. П. Гавриленко ; МОН України, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. - Київ : ВПЦ "Київський університет", 2010. - 464 с.

До навчальної дисципліни № 3

«Регіональна економічна та соціальна географія»

1. Атлас викладача / В. В. Молочко, Ж. Є. Бонк, І. Л. Долгушевська та ін. – К.: ДНВП «Картографія», 2010. – 328 с.
2. Атлас. Географія: регіони та країни. 10 клас. – К.: Картографія, 2021. – 42 с.

3. Книш М. М. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Латинська Америка та Карибські країни, Африка, Азія, Океанія) / М. М. Книш, О. І. Мамчур, І. В. Ванда. – 2-е вид., випр. і доп. – Львів, 2022. – 372 с. (Частина 1-2)

4. Кузик С. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни): навч. посібник / С. Кузик, Л. Котик, І. Ванда. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 148 с.

5. Лисичарова Г.О. Методичні рекомендації до курсу «Регіональна економічна та соціальна географія». – Д.: ДНУ ім. Олеса Гончара, 2015. – 44 с.

6. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика: Підручник. – Київ: ЦУЛ, 2012. – 527 с.

7. Мандрик І. П. Регіональна економічна і соціальна географія : конспект лекцій / Волинський національний університет імені Лесі Українки, географічний факультет, кафедра економічної та соціальної географії. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. – 261 с.

8. Смаль, І. В. Соціально-економічна географія світу. Регіони і країни: Європа [Текст]: навч. посіб. / Ігор Смаль, Олена Харченко ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. - 499 с.

9. Стецький В. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Центральна та Південно-Східна Європа, Східна Балтія): навч. посібник / В. В. Стецький, Л. І. Котик. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018. – 100 с.

До навчальної дисципліни № 4 «Географія населення та розселення»

1. Гудзеляк І.І. Географія населення: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 126 с.

2. Дронова О.Л. Геоурбаністика: навч. посіб. / О. Л. Дронова. – К. : Видавничополіграфічний центр "Київський університет", 2014. – 419 с.

3. Заставецька О.В. Географія населення України: навч. посіб. для студ. геогр. спеціальностей / О. В. Заставецька, Б. І. Заставецький, Д. В. Ткач. – Тернопіль: [б. в.], 2001. – 147 с.

4. Копылов В. А. География населения: Учебное пособие / В.А. Копылов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2005. – 164 с.

5. Любіцева О.О., Кочеткова І.В. Географія населення і розселення. Практикум. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2020. - 108 с

6. Соціальна географія: підручник / [за ред. Л.Немець і К.Мезенцева. – Київ: Фенікс, 2019. – 304 с.

7. Філоненко І.М. Основи демографії. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. -110 с

До навчальної дисципліни № 5 «Картографія»

1. Божок А.П., Молочко А.М., Остроух В.І. Картознавство: підручник / за ред.. А.П.Божок. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. – 332 с

2. Кравців С. С., Войтків П. С., Кобелька М. В. Картографія: навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 191 с.

3. Картографо-топографічний словник-довідник: Навчальний посібник / В.В. Лозинський, Ю.М. Андрійчук: за наукою редакцією проф.. І.П.Ковальчука. – Київ, Львів: НУБІП України; ЛНУ ім.. І. Франка, 2014.- 256 с.

4. Ляшенко Д.О. Картографія з основами топографії: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів/ Д.О. Ляшенко. – К.: Наук. думка, 2008. – 184 с.

5. Лахоцька Е.Я. Основи картографії: Навчальний посібник, Ужгород, УжНУ, 2017. – 79 с.

6. Ратушняк Г.С. Топографія з основами картографії: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 208 с.

4. СТАНДАРТНА СТРУКТУРА ВАРІАНТУ ФІ

Кожний варіант фахового іспиту містить **50** тестових завдань, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні варіанту випробування. Всі питання складені у формі обрання однієї вірної відповіді з чотирьох запропонованих, проти якої вступник має зробити відповідну позначку.

Оцінка за відповідь на кожне питання варіанту ФІ може набувати одного з двох значень:

максимального значення **2 бали** у випадку вірної відповіді,
мінімального значення **0 балів** у випадку невірної відповіді.

Розподіл питань у кожному варіанті:

- за формою завдань
- за темами навчальних дисциплін

Структура варіанту з фахового іспиту:

	Кількість тестових завдань у варіанті	Кількість балів за тестове одне завдання	Максимальна кількість балів
Дисципліна №1	10	2	20
Дисципліна №2	10	2	20
Дисципліна №3	10	2	20
Дисципліна №4	10	2	20
Дисципліна №5	10	2	20
Всього питань на обрання вірної відповіді	50	2	50 x 2 = 100

База містить **5** дисциплін, в кожній дисципліні **4** різних блоки, обирається по два завдання з блоку, всього одиниць у варіанті **50**.

Для забезпечення оголошеної структури екзаменаційного білета і належної варіативності при його формуванні склад та об'єм бази тестових завдань повинен бути таким:

Дисципліни	Кількість блоків	Кількість завдань в одному блоці	Всього завдань з дисципліни
Дисципліна №1	4	25	100
Дисципліна №2	4	25	100
Дисципліна №3	4	25	100
Дисципліна №4	4	25	100
Дисципліна №5	4	25	100
Загальна кількість завдань			500